

Reactie op wetsvoorstel “verheerlijking van terrorisme” strafbaar stellen

Wij maken ons als burgers grote zorgen over het nieuwe wetsvoorstel. Het zou de vrijheid van meningsuiting verder beperken en mensen ontmoedigen om te spreken uit angst onterecht als terroristisch gesteund te worden bestempeld. Experts waarschuwen dat het voorstel onnodig en zelfs gevaarlijk is: het schept ruimte voor politieke vervolging, versterkt discriminatie en tast de ruimte voor maatschappelijk debat en solidariteit aan. Onze belangrijkste bezwaren zijn onder meer:

- **Beperking van fundamentele vrijheden:** Dit wetsvoorstel maakt het spreken over gevoelige onderwerpen risicovol, waardoor waardevolle discussies worden gekortwiek. Zoals vreedzame demonstranten en journalisten al waarschuwden, zet de wet de deur open voor politieke vervolging en wordt de vrijheid om je uit te spreken over onrecht ernstig beknot.
- **Vage begrippen en willekeur:** De wet schrijft geen duidelijke criteria voor wat “verheerlijking” of “steunbetuiging” precies is. Wie bepaalt wat **terrorisme** is? Internationale lijsten zijn politiek beladen en veranderen voortdurend. Experts wijzen erop dat Nederland volgens de regering al voldoet aan EU-regels via bestaande opruiingsartikelen, en dat uitbreiding tot conflicten met EU-recht kan leiden. Onduidelijke termen maken willekeur mogelijk: vaak worden westerse gewelddadige groepen niet als terroristen bestempeld, terwijl bijvoorbeeld sommige moslimorganisaties of protesten méér risico lopen om als strafbaar te worden gezien.
- **Misbruik tegen vreedzaam protest:** In andere landen zien we dat vergelijkbare wetten worden gebruikt om ongewapende actievoerders te criminaliseren. Duitsland en het Verenigd Koninkrijk verboden onlangs vele pro-Palestina-demonstraties onder het mom van antiterrorwetgeving. Zo stelde de Britse regering recent **Palestine Action** aan als terroristische organisatie – terwijl die groep alleen geweldloze blokkades uitvoerde – waardoor sympathie of steun met hoge gevangenisstraffen kan worden gestraft. Zelfs het tonen van symbolen (denk aan het ‘watermeloen’-logo als solidariteit met Gaza) kan volgens juristen straks tot vervolging leiden.

Vrijheid van meningsuiting in gevaar

Vrijheid van meningsuiting is een hoeksteen van onze democratie (Grondwet artikel 7, EVRM artikel 10). Het voorgestelde verbod raakt die grondrechten ongekend diep. Burgers zullen uit angst niet meer durven spreken of demonstreren tegen onrecht. Mensenrechtenorganisaties en juristen waarschuwen dat dit wetsvoorstel ertoe kan leiden dat protesteren tegen onrecht (bijvoorbeeld in Gaza) bestraft wordt, waardoor de **vrijheid van meningsuiting in Nederland ernstig wordt beknot**. Dat staat haaks op onze rechtsstaat: juist in moeilijke tijden moeten we ruimte houden voor debat, protest en solidariteit.

Vage begrippen en risico op willekeur

Het wetsvoorstel gebruikt vage termen als “verheerlijking” en “steunbetuiging” zonder duidelijke grenzen. Wat telt als loven of goedkeuren van geweld? Het voorstel zelf noemt slechts voorbeelden (zoals IS-vlaggen of terroristenvideo’s), maar die staan niet helder in de wet. Hierdoor bepaalt de overheid of politie later wat strafbaar is – een griezelig onzekere bevoegdheid. In de praktijk worden internationale “terroristenlijsten” politiek bepaald: Hamas staat er wel op, sommige onderdrukte vrijheidsbewegingen juist niet. Denk aan de Koerdische PKK of het Zuid-Afrikaanse ANC, die beide jarenlang door (respectievelijk) Turkije en het apartheidsregime als “terroristisch” werden bestempeld terwijl zij vochten tegen onderdrukking. Na afschaffing van apartheid werd Nelson Mandela niet langer als terrorist gezien. Deze voorbeelden tonen dat wie vandaag wordt veroordeeld, morgen misschien als held wordt geëerd.

Het voorstel gaat verder dan wettelijk nodig is. Volgens juristen voldoet Nederland al aan Europese anti-terrorismewetgeving (via de artikelen 131 en 132 Sr over opruiing) en zijn extra strafbaarstellingen niet verplicht. De Commissie Meijers waarschuwt dat lidstaten niet zomaar meer uitingen mogen verbieden dan de EU-richtlijn voorschrijft, en dat overschrijding van deze grenzen tegen het EU-recht kan zijn. Ook Europees recht (EVRM) stelt strikte eisen: elk inperken van vrije meningsuiting moet **noodzakelijk en proportioneel** zijn in een democratische samenleving. Het nieuwe wetsvoorstel lijkt die toets niet te kunnen doorstaan.

Gevolgen voor democratie en solidariteit

Deze wet dreigt onschuldige burgers, activisten en onderzoekers te raken in plaats van terroristen. Juist groepen die opkomen voor mensenrechten, kunnen nu strafbaar zijn. Stel dat iemand tijdens een demonstratie roept dat een bezetting moet stoppen (een legitieme eis volgens internationaal recht): als zo’n oproep ook door een gewapende groep wordt gesteund, zou dat straks strafbaar zijn als “verheerlijking”. Daarmee worden fundamentele protesten en solidariteitsacties verboden.

De geschiedenis leert dat dergelijke wetten juist in autoritaire staten gebruikt worden om tegenstanders monddood te maken. Ironisch genoeg waarschuwen landen die ons normaliter op democratie en mensenrechten aanspreken, nu tegen gelijkaardig beleid: de Verenigde Naties en Amnesty International noemden de Britse maatregel tegen Palestine Action bijvoorbeeld ‘**juridisch machtsmisbruik**’. Nederland moet zich niet laten meeslepen in deze trend. Juist in een democratische rechtsstaat horen kritische stemmen en vreedzame protesten beschermd, niet bestraft. De kernwaarden van onze samenleving – open debat, solidariteit en vrijheid van meningsuiting – worden decennialang gekoesterd en nu op het spel gezet.

Conclusie

Samengevat: dit wetsvoorstel beperkt onnodig de vrijheid van meningsuiting en zet een gevaarlijk precedent. Het is vaag geformuleerd en kan leiden tot willekeur en misbruik door de overheid. Vreedzame demonstranten, journalisten en onderzoekers lopen het risico onschuldig vervolgd te worden. Deskundigen waarschuwen dat het niet alleen overbodig, maar juist “onethisch en gevaarlijk” is en niet past in een democratische rechtsstaat. Wij roepen de regering daarom met klem op dit voorstel in te trekken. Bescherm onze grondrechten en laat debat, solidariteit en protest – juist wanneer ze **oncomfortabel** zijn – vrij zijn zoals het hoort in een vrije samenleving.